Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (trzecia izba w składzie powiększonym)

z dnia 1 lutego 2017 r.*

Odpowiedzialność pozaumowna — Precyzyjność skargi — Dopuszczalność — Artykuł 47 karty praw podstawowych — Rozsądny termin na wydanie orzeczenia — Szkoda majątkowa — Odsetki od kwoty niezapłaconej grzywny — Koszty gwarancji bankowej — Szkoda niemajątkowa — Związek przyczynowy

W sprawie T-479/14

Kendrion NV, z siedzibą w Zeist (Niderlandy), reprezentowana początkowo przez adwokatów P. Glazenera oraz T. Ottervangera, a następnie przez adwokata T. Ottervangera,

strona skarżąca,

przeciwko

Unii Europejskiej, reprezentowanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, początkowo reprezentowany przez A. Placca, a następnie przez J. Inghelrama oraz E. Beysena, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez:

Komisję Europejską, reprezentowaną przez T. Christoforou, S. Noë oraz P. van Nuffela, działających w charakterze pełnomocników,

interwenient,

mającej za przedmiot przedstawione na podstawie art. 268 TFUE żądanie naprawienia szkody, jaką skarżąca miała ponieść ze względu na czas trwania postępowania przed Sądem, w sprawie, w której zapadł wyrok z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowany, EU:T:2011:667),

SĄD (trzecia izba w składzie powiększonym),

w składzie: S. Papasavvas, prezes, I. Labucka, E. Bieliūnas (sprawozdawca), V. Kreuschitz i I.S. Forrester, sędziowie,

sekretarz: G. Predonzani, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 20 lipca 2016 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: niderlandzki.

Wyrok

Okoliczności poprzedzające powstanie sporu

1 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 22 lutego 2006 r. skarżąca, Kendrion NV, wniosła skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji C(2005) 4634 z dnia 30 listopada 2005 r. dotyczącej post1)ępowania na podstawie art. [101 TFUE] (sprawa COMP/F/38.354 – Worki przemysłowe) [zwanej dalej „decyzją C(2005) 4634"]. W swojej skardze skarżąca wystąpiła co do istoty z żądaniem, aby Sąd stwierdził nieważność tej decyzji w całości bądź części albo, tytułem żądania ewentualnego, aby uchylił lub obniżył kwotę grzywny, która została na nią nałożona na podstawie wspomnianej decyzji.

2 Sąd oddalił tę skargę wyrokiem z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowanym, EU:T:2011:667).

3 Pismem złożonym w dniu 26 stycznia 2012 r. skarżąca wniosła odwołanie od wyroku z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowanego, EU:T:2011:667).

4 Wyrokiem z dnia 26 listopada 2013 r., Kendrion/Komisja (C-50/12 P, EU:C:2013:771), Trybunał oddalił to odwołanie.

Postępowanie i żądania stron

5 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 26 czerwca 2014 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę przeciwko Unii Europejskiej, reprezentowanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

6 Odrębnym pismem, złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 8 września 2014 r., Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podniósł zarzut niedopuszczalności na podstawie art. 114 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r.

7 Postanowieniem z dnia 6 stycznia 2015 r., Kendrion/Unia Europejska (T-479/14, niepublikowanym, EU:T:2015:2), Sąd oddalił zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a kwestię kosztów pozostawił do rozstrzygnięcia w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

8 Pismem złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 17 lutego 2015 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wniósł odwołanie, zarejestrowane pod numerem C-71/15 P, od postanowienia z dnia 6 stycznia 2015 r., Kendrion/Unia Europejska (T-479/14, niepublikowanego, EU:T:2015:2).

9 Postanowieniem z dnia 2 marca 2015 r. prezes trzeciej izby Sądu zawiesił na wniosek Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej postępowanie w niniejszej sprawie do czasu wydania przez Trybunał orzeczenia kończącego post1)ępowanie w sprawie C-71/15 P, Trybunał Sprawiedliwości/Kendrion.

10 Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2015 r., Trybunał Sprawiedliwości/Kendrion (C-71/15 P, niepublikowanym, EU:C:2015:857), sprawa została wykreślona z rejestru Trybunału.

11 W następstwie wznowienia postępowania w niniejszej sprawie Komisja Europejska pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 15 stycznia 2016 r. wniosła o dopuszczenie do postępowania w charakterze interwenienta popierającego żądania Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

12 W dniu 16 lutego 2016 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej złożył odpowiedź na skargę.

13 W dniu 17 lutego 2016 r. Sąd przekazał sprawę do rozpoznania izbie trzeciej w składzie powiększonym.

14 W dniu 2 marca 2016 r. Sąd postanowił, że druga wymiana pism procesowych nie jest konieczna. Ponadto, w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 89 regulaminu postępowania przed Sądem, skierował do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytanie, czy ten zażądał i uzyskał od skarżącej i Komisji zezwolenie na przedstawienie pewnych dokumentów, które znajdowały się w załącznikach do odpowiedzi na skargę, związanych ze sprawą, w której wydano wyrok z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowany, EU:T:2011:667) (zwaną dalej „sprawą T-54/06").

15 Postanowieniem z dnia 15 marca 2016 r., Kendrion/Unia Europejska (T-479/14, niepublikowanym, EU:T:2016:196), prezes trzeciej izby Sądu w składzie powiększonym uwzględnił złożony przez Komisję wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta popierającego żądania Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i wyjaśnił, że Komisja dysponowała uprawnieniami przewidzianymi w art. 116 § 6 regulaminu postępowania z dnia 2 maja 1991 r.

16 W dniu 18 marca 2016 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej udzielił odpowiedzi na pytanie, o którym mowa w pkt 14 powyżej. Tytułem żądania głównego wniósł do Sądu o uznanie, że nie musiał on zwracać się do skarżącej i Komisji ani uzyskać od nich zezwolenia na to, aby przedstawić dokumenty dotyczące sprawy T-54/06 oraz, tytułem ewentualnym, że zezwolenie to zostało udzielone przez skarżącą i przez Komisję w sposób dorozumiany. Dalszym tytułem ewentualnym Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wniósł o to, aby jego odpowiedź została potraktowana jako wniosek o zastosowanie środków organizacji postępowania, zmierzający do tego, aby Sąd zarządził przedstawienie w ramach niniejszego postępowania dokumentów znajdujących się w aktach sprawy T-54/06, w szczególności zaś dokumentów załączonych do odpowiedzi na skargę.

17 W dniu 4 kwietnia 2016 r. prezes trzeciej izby Sądu w składzie powiększonym postanowił, po pierwsze, usunąć z akt dokumenty, które znajdowały się w załącznikach do odpowiedzi na skargę w niniejszym postępowaniu i które były związane ze sprawą T-54/06. Postanowienie to zostało uzasadnione z jednej strony faktem, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie zażądał ani nie uzyskał zezwolenia stron w sprawie T-54/06 na przedstawienie tych dokumentów, a z drugiej strony – nie zażądał dostępu do akt wspomnianych spraw zgodnie z art. 38 § 2 regulaminu postępowania. Po drugie, prezes trzeciej izby Sądu w składzie powiększonym postanowił, na podstawie art. 88 § 3 regulaminu postępowania, wezwać skarżącą do zajęcia stanowiska w przedmiocie wniosku o zastosowanie środków organizacji postępowania, który został przedstawiony dalszym tytułem ewentualnym przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w jego odpowiedzi z dnia 18 marca 2016 r., o której mowa w pkt 16 powyżej.

18 W dniu 12 kwietnia 2016 r. skarżąca wniosła do Sądu o rozstrzygnięcie zgodnie z zasadami słuszności, z uwzględnieniem interesów obu stron oraz skomplikowanego – z proceduralnego punktu widzenia – charakteru wniosku złożonego przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

19 W dniu 11 maja 2016 r. Sąd stwierdził, że stan i rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagają, ze względu na jej przedmiot, udostępnienia akt sprawy T-54/06. I tak, w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 89 regulaminu postępowania Sąd postanowił dołączyć do akt niniejszej sprawy akta sprawy T-54/06.

20 W dniu 17 czerwca 2016 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wniósł o doręczenie akt sprawy T-54/06.

21 W dniu 28 czerwca 2016 r. Sąd zażądał od skarżącej przedstawienia pewnych dokumentów oraz udzielenia na rozprawie odpowiedzi na przedłożone pytanie.

22 Na rozprawie w dniu 20 lipca 2016 r. wysłuchane zostały wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu.

23 Skarżąca wnosi do Sądu o:

— zasądzenie od Unii zapłaty odszkodowania z tytułu szkody majątkowej w wysokości 2 308 463,98 EUR lub przynajmniej w wysokości, której przyznanie Sąd uzna za stosowne;

— zasądzenie od Unii zapłaty, z tytułu szkody niemajątkowej, odszkodowania w wysokości 11 050 000 EUR tytułem żądania głównego bądź, tytułem żądania ewentualnego, w wysokości 1 700 000 EUR, bądź przynajmniej, tytułem dalszego żądania ewentualnego, w wysokości ustalonej przez strony zgodnie z warunkami określonymi przez Sąd lub, w każdym przypadku, w stosownej wysokości określonej przez sam Sąd;

— podwyższenie każdej z przyznanych kwot o odsetki za zwłokę naliczane począwszy od dnia 26 listopada 2013 r. według stosownej stawki określonej przez Sąd;

— obciążenie Unii kosztami postępowania.

24 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, popierany przez Komisję, wnosi do Sądu o:

— tytułem żądania głównego – oddalenie jako bezzasadnego żądania odszkodowania z tytułu podnoszonej szkody majątkowej oraz jako niedopuszczalnego, a w każdym razie bezzasadnego żądania odszkodowania z tytułu podnoszonej szkody niemajątkowej;

— tytułem żądania ewentualnego, oddalenie jako bezzasadnego żądania odszkodowania z tytułu podnoszonej szkody majątkowej i przyznanie skarżącej odszkodowania z tytułu podnoszonej szkody niemajątkowej w maksymalnej wysokości 5000 EUR;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

W przedmiocie dopuszczalności

25 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podnosi, że skardze brakuje jasności i precyzyjności, jeśli chodzi o określenie charakteru i zakresu podnoszonej szkody niemajątkowej. Opis szkody niemajątkowej jest bowiem zdaniem Trybunału szczególnie niejasny i oparty – w przekonaniu Trybunału – na pomyleniu szkody majątkowej ze szkodą niemajątkową.

26 Zgodnie z art. 21 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w związku z art. 53 akapit pierwszy tego statutu i art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania z dnia 2 maja 1991 r. każda skarga powinna zawierać wskazanie przedmiotu sporu oraz zwięzłe przedstawienie powołanych zarzutów. Wskazanie to powinno być wystarczająco jasne i dokładne, by umożliwić stronie pozwanej przygotowanie obrony, a Sądowi wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi, w razie potrzeby bez dodatkowych informacji na jej poparcie. Dla celów zagwarantowania pewności prawa i prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości dopuszczalność skargi wymaga, by z samej treści skargi wynikały, przynajmniej w skrócie, lecz w sposób spójny i zrozumiały, podstawowe okoliczności faktyczne i prawne, na których skarga ta jest oparta. W szczególności, w celu spełnienia tych wymogów, skarga w przedmiocie naprawienia podnoszonej szkody wyrządzonej przez instytucję Unii powinna zawierać informacje pozwalające na identyfikację zachowania, które skarżący zarzuca instytucji, powodów, dla których uznał on, że istnieje związek przyczynowy między tym zachowaniem a szkodą, którą – jak twierdzi – poniósł, jak również charakteru i zakresu tej szkody (zob. wyrok z dnia 7 października 2015 r., Accorinti i in./EBC, T-79/13, EU:T:2015:756, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).

27 W niniejszej sprawie w pierwszej kolejności należy podkreślić, że co prawda argumentacja skarżącej jest ogólnikowa w odniesieniu do charakteru podnoszonej przez nią szkody niemajątkowej, jednakże argumentacja ta wydaje się wystarczająca w świetle całości wyjaśnień i informacji zawartych w skardze.

28 Po pierwsze, skarżąca podkreśla bowiem w szczególności, że jest „przedsiębiorstwem notowanym na giełdzie, którego wzloty i upadki są w sposób uważny obserwowane nie tylko przez jej własnych pracowników, ale również przez prasę, inwestorów i przez klientów". Skarżąca precyzuje, że jej reputacja została niepotrzebnie naruszona.

29 Po drugie, skarżąca podnosi w istocie, że dodatkowe lata niepewności miały negatywny wpływ na zarządzanie, inwestycje, atrakcyjność oraz strategię przedsiębiorstwa. Dodaje ona, że ta niepewność wyrządziła również krzywdę jej pracownikom oraz osobom zarządzającym nią, ponieważ byli oni poddani wielkiej presji.

30 Wreszcie, niejasność, na którą zwrócił uwagę Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jeśli chodzi o relację pomiędzy podnoszonymi szkodami niemajątkowymi a ewentualnymi szkodami majątkowymi, podlega ocenie w ramach badania zasadności żądania odszkodowania za podnoszoną szkodę niemajątkową, a w szczególności w ramach badania kryteriów szacowania wymiaru szkody i naprawienia tej ostatniej.

31 Po drugie, jeśli chodzi o zakres podnoszonych szkód niemajątkowych, skarżąca słusznie podkreśla, że dokładne wyliczenie wymiaru podnoszonej przez nią szkody niemajątkowej z definicji nie jest możliwe. Ponadto podnosi ona, że w celu ustalenia zakresu podnoszonej szkod1)y niemajątkowej należy uwzgl2)ednić kontekst, a zatem charakter sprawy i danego przedsiębiorstwa. Wreszcie, skarżąca dokonuje oszacowania wymiaru podnoszonej przez nią szkody w oparciu o metodę, której prawidłowość podlega ocenie w ramach badania zasadności skargi.

32 I tak, skargę cechuje wystarczająca jasność i precyzyjność, a skarżąca przedstawiła wystarczające dowody pozwalające ocenić charakter i zakres podnoszonych przez nią szkód niemajątkowych. Dowody te umożliwiły zresztą Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej podjęcie swojej obrony, a Sądowi wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie rozpatrywanej skargi.

33 Z uwagi na wszystkie powyższe rozważania zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej należy oddalić.

Co do istoty

34 Na mocy art. 340 akapit drugi TFUE w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej Unia powinna naprawić, zgodnie z zasadami ogólnymi, wspólnymi dla praw państw członkowskich, szkody wyrządzone przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

35 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z art. 340 akapit drugi TFUE wynika, że powstanie odpowiedzialności pozaumownej Unii i wykonanie uprawnienia do naprawienia poniesionej szkody jest uzależnione od spełnienia wszystkich przesłanek dotyczących bezprawności zachowania zarzucanego instytucjom, rzeczywistego charakteru szkody i istnienia związku przyczynowego między tym zachowaniem i podniesioną szkodą (wyroki: z dnia 29 września 1982 r., Oleifici Mediterranei/EWG, 26/81, EU:C:1982:318, pkt 16; z dnia 9 września 2008 r., FIAMM i in./Rada i Komisja, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, pkt 106).

36 Jeżeli jedna z tych przesłanek nie jest spełniona, skargę należy w całości oddalić, bez konieczności badania pozostałych przesłanek powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii (wyrok z dnia 14 października 1999 r., Atlanta/Wspólnota Europejska, C-104/97 P, EU:C:1999:498, pkt 65; zob. także podobnie wyrok z dnia 15 września 1994 r., KYDEP/Rada i Komisja, C-146/91, EU:C:1994:329, pkt 81).

Ponadto sąd Unii nie jest zobowiązany do przeprowadzania badania tych przesłanek w określonym porządku (wyrok z dnia 18 marca 2010 r., Trubowest Handel i Makarov/Rada i Komisja, C-419/08 P, EU:C:2010:147, pkt 42; zob. także podobnie wyrok z dnia 9 września 1999 r., Lucaccioni/Komisja, C-257/98 P, EU:C:1999:402, pkt 13).

37 W niniejszej sprawie skarżąca utrzymuje, po pierwsze, że czas trwania postępowania w sprawie T-54/06 naruszył wymogi związane z poszanowaniem rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia (zwanego dalej „rozsądnym terminem na wydanie orzeczenia"). Po drugie, skarżąca podnosi, że naruszenie to spowodowało powstanie po jej stronie szkód, które powinny zostać naprawione.

W przedmiocie podnoszonego naruszenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06

38 Skarżąca podnosi w pierwszej kolejności, że w wyroku z dnia 26 listopada 2013 r., Kendrion/Komisja (C-50/12 P, EU:C:2013:771), Trybunał orzekł już, że warunek dotyczący istnienia wystarczająco istotnego naruszenia normy prawa mającej na celu przyznanie praw jednostkom był spełniony, jeśli chodzi o termin na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06. Zdaniem skarżącej nie jest więc konieczna dalsza analiza kryteriów oceny rozsądnego charakteru terminu na wydanie orzeczenia ani ich zastosowania w niniejszej sprawie.

39 W drugiej kolejności skarżąca podnosi, że w sprawie T-54/06 termin dwóch lat i sześciu miesięcy stanowił odpowiedni termin na wydanie wyroku ze względu na fakt, że Sąd jest instancją międzynarodową, co zakłada pewien stopień złożoności, zwłaszcza związany z systemem językowym. Tymczasem w niniejszej sprawie żadna okoliczność nie uzasadnia zdaniem skarżącej terminu na wydanie wyroku dłuższego aniżeli dwa lata i sześć miesięcy. A zatem jeżeli czas trwania postępowania w sprawie T-54/06 miałby wynieść pięć lat i dziewięć miesięcy, przekroczyłby on o trzy lata i trzy miesiące rozsądny termin na wydanie wyroku.

40 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej odpowiada, że argumenty skarżącej powinny zostać oddalone.

41 Po pierwsze, Trybunał przypomina, że w świetle wyroku z dnia 26 listopada 2013 r., Kendrion/Komisja (C-50/12 P, EU:C:2013:771), do Sądu należy rozstrzyganie w sprawie skarg takich jak złożona w niniejszej sprawie i ustalenie, czy przesłanki powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii zostały spełnione.

42 Po drugie, stanowisko skarżącej, zgodnie z którym czas trwania postępowania w sprawach dotyczących stosowania prawa konkurencji jest rozsądny jedynie wówczas, kiedy nie przekracza okresu dwóch lat i sześciu miesięcy, pozostaje bez związku z rzeczywistym przebiegiem postępowań przed Sądem, który wynika ze średniego czasu trwania postępowań przed tym sądem w latach 2006–2015 w ramach tego typu spraw. Ponadto okres, który upłynął pomiędzy zakończeniem pisemnego etapy postępowania a otwarciem ustnego etapu postępowania w sprawie T-54/06, przekroczył zdaniem Trybunału jedynie o 16 miesięcy średni czas trwania tego etapu postępowania w latach 2007–2010 w sprawach, które dotyczyły stosowania prawa konkurencji.

43 Po trzecie i przede wszystkim, rozsądny charakter terminu na wydanie orzeczenia powinien być oceniany w zależności od właściwych dla każdej sprawy okoliczności, a w szczególności – ewentualnego występowania wyjątkowo długiego okresu bezczynności. A zatem ogólny czas trwania postępowania oraz okres pomiędzy zakończeniem pisemnego etapu postępowania a otwarciem ustnego etapu postępowania w sprawie T-54/06 byłby uzasadniony obszernym charakterem spraw, które dotyczą stosowania prawa konkurencji, okolicznością, że od decyzji C(2005) 4634 zostało złożonych 15 równoległych skarg w sześciu różnych językach, oraz wielojęzycznym środowiskiem,

w którym funkcjonuje Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ponadto należałoby również wziąć pod uwagę ograniczony czas trwania kadencji sędziów i długotrwałą chorobę jednego z członków izby, której sprawa T-54/06 została przydzielona.

44 W tym względzie należy podkreślić, że art. 47 akapit drugi Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi w szczególności, że „[k]ażdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie przed niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym uprzednio na mocy ustawy".

45 Takie prawo, którego istnienie zostało potwierdzone przed wejściem w życie karty praw podstawowych jako zasada ogólna prawa Unii, zostało uznane za mające zastosowanie w ramach środka zaskarżenia skierowanego przeciw decyzji Komisji (zob. wyrok z dnia 16 lipca 2009 r., Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisja, C-385/07 P, EU:C:2009:456, pkt 178 i przytoczone tam orzecznictwo).

46 W niniejszej sprawie ze szczegółowej analizy akt sprawy T-54/06 wynika, że – jak słusznie podkreślił Trybunał w wyroku z dnia 26 listopada 2013 r., Kendrion/Komisja (C-50/12 P, EU:C:2013:771) – czas trwania postępowania w sprawie T-54/06, który wyniósł prawie pięć lat i dziewięć miesięcy, nie może być uzasadniony jakąkolwiek z okoliczności charakteryzujących te sprawy.

47 W pierwszej kolejności należy zauważyć, że sprawa T-54/06 miała za przedmiot spór dotyczący istnienia naruszenia reguł konkurencji i że, zgodnie z orzecznictwem, fundamentalny wymóg pewności prawa, z której podmioty gospodarcze powinny móc korzystać, a także cel polegający na zapewnieniu niezakłóconej konkurencji na rynku wewnętrznym mają szczególne znaczenie nie tylko dla samego skarżącego i jego konkurentów, ale również dla osób trzecich, ze względu na dużą liczbę zainteresowanych osób oraz wchodzące w grę interesy finansowe (wyrok z dnia 16 lipca 2009 r., Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisja, C-385/07 P, EU:C:2009:456, pkt 186).

48 W drugiej kolejności należy stwierdzić, że w sprawie T-54/06 okres blisko trzech lat i dziesięciu miesięcy, czyli 46 miesięcy, oddzielał zakończenie pisemnego etapu postępowania wraz ze złożeniem w dniu 19 lutego 2007 r. dupliki od otwarcia w dniu 30 listopada 2010 r. ustnego etapu postępowania.

49 W tym okresie przeprowadzono w szczególności streszczenie argumentów stron, przygotowanie spraw, ocenę okoliczności faktycznych oraz sytuacji prawnej sporów, a także przygotowano ustny etap postępowania. Długość tego okresu zależy zatem w szczególności od złożoności sporu i zachowania stron oraz od wystąpienia kwestii incydentalnych.

50 Odnośnie do kwestii złożoności sporu przede wszystkim należy przypomnieć, że sprawa T-54/06 dotyczyła skargi wniesionej na decyzję Komisji dotyczącą postępowania na podstawie art. 101 TFUE.

51 Tymczasem, jak wynika z akt sprawy T-54/06, skargi dotyczące stosowania prawa konkurencji przez Komisję charakteryzują się stopniem złożoności wyższym od innych rodzajów spraw, w szczególności ze względu długość zaskarżonej decyzji, objętość akt oraz konieczność dokonywania szczegółowej oceny licznych i złożonych okoliczności faktycznych, często znacznie oddalonych w czasie i w przestrzeni.

52 Czas 15 miesięcy pomiędzy zakończeniem pisemnego etapu postępowania a otwarciem ustnego etapu postępowania stanowi zatem zasadniczo odpowiedni okres w sprawach dotyczących stosowania prawa konkurencji, takich jak sprawa T-54/06.

53 Ponadto należy uwzględnić okoliczność, że na decyzję C(2005) 4634 zostało złożonych szereg skarg.

54 Skargi wniesione na tę samą decyzję przyjętą przez Komisję na podstawie prawa konkurencji Unii wymagają bowiem co do zasady równoległego rozpatrywania, również gdy sprawy nie zostały połączone. Równoległe rozpatrywanie jest w szczególności uzasadnione tym, że wspomniane skargi są ze sobą związane, a także koniecznością zapewnienia wewnętrznej spójności ich analizy i odpowiedzi, jakiej należy na nie udzielić.

55 A zatem równoległe rozpatrywanie spraw powiązanych ze sobą może uzasadniać przedłużenie o okres jednego miesiąca dla każdej powiązanej sprawy okresu oddzielającego zakończenie pisemnego etapu postępowania i otwarcie ustnego etapu postępowania.

56 W rozpatrywanym przypadku przeciwko decyzji C(2005) 4634 wniesiono 15 skarg. Niemniej jednak, po pierwsze, skarżąca odstąpiła od swojej skargi na tę decyzję (postanowienie z dnia 6 lipca 2006 r., Cofira-Sac/Komisja, T-43/06, niepublikowane, EU:T:2006:192). Po drugie, dwie skargi wniesione przeciwko decyzji Komisji C(2005) 4634 doprowadziły do wydania wyroków z dnia 13 września 2010 r.: Trioplast Wittenheim/Komisja (T-26/06, niepublikowanego, EU:T:2010:387), oraz Trioplast Industrier/Komisja (T-40/06, EU:T:2010:388).

57 W tych okolicznościach rozpatrywanie 12 innych spraw dotyczących skarg wniesionych na decyzję C(2005) 4634 uzasadniło przedłużenie postępowania w sprawie T-54/06 o 11 miesięcy.

58 W konsekwencji okres 26 miesięcy (15 plus 11 miesięcy) pomiędzy zakończeniem pisemnego etapu postępowania i otwarciem ustnego etapu postępowania był odpowiedni dla rozpatrzenia sprawy T-54/06.

59 Wreszcie, stopień złożoności okoliczności faktycznych, prawnych i proceduralnych w sprawie nie uzasadnia przyjęcia w niniejszym przypadku dłuższego czasu. W tym względzie należy przede wszystkim zaznaczyć, że pomiędzy zakończeniem pisemnego etapu postępowania a otwarciem ustnego etapu postępowania w sprawie T-54/06 postępowanie nigdy nie zostało przerwane ani opóźnione wskutek przyjęcia przez Sąd jakiegokolwiek środka organizacji postępowania.

60 Jeśli chodzi o zachowanie stron oraz wystąpienie kwestii incydentalnych w sprawie T-54/06, takie zachowanie lub wystąpienie takich kwestii nie miało żadnego wpływu na czas, który upłynął od zakończenia pisemnego etapu postępowania do otwarcia ustnego etapu postępowania w sprawie T-54/06.

61 W związku z powyższym, w świetle okoliczności sprawy T-54/06, okres 46 miesięcy, który upłynął między zakończeniem pisemnego etapu postępowania a otwarciem ustnego etapu postępowania, wynika, jak się wydaje, z okresu nieuzasadnionej bezczynności, trwającego w tej sprawie 20 miesięcy.

62 W trzeciej kolejności analiza akt w sprawie T-54/06 nie wykazała żadnej okoliczności pozwalającej stwierdzić istnienie okresu nieuzasadnionej bezczynności w okresie od dnia złożenia skargi do dnia złożenia dupliki z jednej strony oraz między otwarciem ustnego etapu postępowania a wydaniem wyroku z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowanego, EU:T:2011:667), z drugiej strony.

63 Z tego wynika, że postępowanie, które zostało przeprowadzone w sprawie T-54/06, a które zakończyło się w dniu ogłoszenia wyroku z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowanego, EU:T:2011:667), naruszyło art. 47 akapit drugi karty praw podstawowych w zakresie, w jakim czas trwania tego postępowania przekroczył o 20 miesięcy rozsądny termin na wydanie orzeczenia, co stanowi wystarczająco istotne naruszenie normy prawa Unii mającej na celu przyznanie praw jednostkom.

W przedmiocie podnoszonych szkód i wskazywanego związku przyczynowego

64 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem szkoda, której naprawienia żąda się w ramach powództwa o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej Unii, musi być rzeczywista i pewna, czego udowodnienie spoczywa na stronie skarżącej (zob. wyrok z dnia 9 listopada 2006 r., Agraz i in./Komisja, C-243/05 P, EU:C:2006:708, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo). Spoczywa na niej ciężar dostarczenia niezbitych dowodów zarówno co do istnienia, jak i co do zakresu szkody, na które się ona powołuje (zob. wyrok z dnia 16 września 1997 r., Blackspur DIY i in./Rada i Komisja, C-362/95 P, EU:C:1997:401, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

65 Również zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przesłanka odnosząca się do związku przyczynowego wymagana przez art. 340 akapit drugi TFUE dotyczy istnienia wystarczająco bezpośredniego związku przyczynowego między zachowaniem instytucji a szkodą (wyroki: z dnia 18 marca 2010 r., Trubowest Handel i Makarov/Rada i Komisja, C-419/08 P, EU:C:2010:147, pkt 53; z dnia 14 grudnia 2005 r., Beamglow/Parlament i in., T-383/00, EU:T:2005:453, pkt 193; zob. także podobnie wyrok z dnia 4 października 1979 r., Dumortier i in./Rada, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 i 45/79, EU:C:1979:223, pkt 21). Do skarżącego należy dostarczenie dowodu istnienia związku przyczynowego między zarzucanym instytucji zachowaniem i powoływaną szkodą (zob. wyrok z dnia 30 września 1998 r., Coldiretti i in./Rada i Komisja, T-149/96, EU:T:1998:228, pkt 101 i przytoczone tam orzecznictwo).

66 W niniejszej sprawie skarżąca podnosi, że niedochowanie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 spowodowało po jej stronie powstanie szkód majątkowych i niemajątkowych.

W przedmiocie podnoszonych szkód majątkowych i wskazywanego związku przyczynowego

67 Skarżąca podnosi, że poniosła szkodę polegającą na konieczności pokrycia dodatkowych kosztów finansowych pomiędzy dniem 26 sierpnia 2010 r., czyli datą, w której Trybunał powinien był wydać swój wyrok, a dniem 26 listopada 2013 r., czyli datą, w której Trybunał rzeczywiście wydał swój wyrok Kendrion/Komisja (C-50/12 P, EU:C:2013:771). Kwota tych kosztów wynosiła 2 308 463,98 EUR. Owa kwota została – zgodnie z twierdzeniem skarżącej – obliczona zgodnie z następującą metodą. Przede wszystkim należało jej zdaniem zsumować koszty gwarancji bankowej, która została ustanowiona, aby nie musieć natychmiast zapłacić grzywny nałożonej w decyzji C(2005) 4634 (zwane dalej „kosztami gwarancji bankowej"). Następnie od uzyskanej sumy należało odliczyć koszty, które skarżąca musiałaby ponieść, gdyby była zobowiązana do zapłaty grzywny w dniu 26 sierpnia 2010 r.

68 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podnosi w pierwszej kolejności, że nie istnieje wystarczająco bezpośredni związek przyczynowy pomiędzy z jednej strony szkodą majątkową, na którą składają się koszty gwarancji bankowej i odsetki od kwoty grzywny, a z drugiej strony naruszeniem rozsądnego terminu na wydanie wyroku. Przede wszystkim rzeczona szkoda majątkowa wynika bowiem – w przekonaniu Trybunał – z własnego wyboru skarżącej. Ponadto ustalenie istnienia związku przyczynowego nie może być – w jego opinii – oparte na samym stwierdzeniu, że w razie braku przekroczenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia skarżąca nie byłaby zobowiązana do zapłaty kosztów gwarancji bankowej oraz odsetek od kwoty grzywny za okres odpowiadający temu przekroczeniu terminu.

69 Po drugie, Trybunał uważa, że odsetki, które skarżąca musiała zapłacić, nie mogły zostać zakwalifikowane jako szkoda. Odsetki te stanowią bowiem zdaniem Trybunału rekompensatę za to, że Komisja nie mogła rozporządzać kwotą, do rozporządzania którą była upoważniona, a skarżąca bezpodstawnie by się wzbogaciła, gdyby przyznano jej odszkodowanie w wysokości równoważnej wysokości zapłaconych odsetek. Tytułem ewentualnym Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

podnosi, że tabele załączone do skargi nie stanowią dowodu na okoliczność zaistnienia szkody majątkowej, którą poniosła skarżąca. Trybunał precyzuje, że istnienie i zakres szkody majątkowej nie mogą zostać stwierdzone wyłącznie w oparciu o zasady słuszności.

Uwagi wprowadzające

70 Należy podkreślić, że art. 2 decyzji C(2005) 4634 przewidywał, iż grzywny nałożone w tej decyzji powinny zostać zapłacone w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia owej decyzji. Zgodnie z art. 86 rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. 2002, L 357, s. 1), art. 2 tej decyzji wyjaśniał, że po upływie owego terminu trzech miesięcy automatycznie wymagalne będą odsetki w wysokości odpowiadającej stopie stosowanej przez Europejski Bank Centralny (EBC) do jego podstawowych operacji refinansowania obowiązującej w pierwszym dniu miesiąca, w którym niniejsza decyzja została wydana, powiększonej o 3,5 punktu procentowego, czyli stopie 5,56%.

71 Zgodnie z art. 299 akapit pierwszy TFUE decyzja C(2005) 4634 stanowiła tytuł egzekucyjny, ponieważ nakładała na skarżącą, zgodnie z art. 2, zobowiązanie pieniężne. Ponadto wniesienie skargi o stwierdzenie nieważności tej decyzji na podstawie art. 263 TFUE nie spowodowało zakwestionowania statusu tej decyzji jako podstawy do wszczęcia egzekucji, ponieważ zgodnie z art. 278 TFUE skargi wniesione do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie mają skutku zawieszającego.

72 Pismem z dnia 13 grudnia 2005 r. Komisja doręczyła skarżącej decyzję C(2005) 4634. Przy tej okazji Komisja zasygnalizowała, że jeśli skarżąca rozpocznie postępowanie przed Sądem lub przed Trybunałem, przez czas trwania postępowania nie zostanie zastosowany żaden środek zmierzający do uzyskania zaspokojenia wierzytelności, jeżeli przed datą upływu terminu jej zapłaty zostaną spełnione dwa warunki. Zgodnie z art. 86 ust. 5 rozporządzenia nr 2342/2002 te dwa warunki były nast1)ępujące: po pierwsze, od wierzytelności Komisji naliczane są odsetki począwszy od daty upływu terminu zapłaty w wysokości 3,56%, po drugie, przed upływem tego terminu powinna zostać ustanowiona gwarancja bankowa akceptowalna dla Komisji, obejmująca zarówno kwotę główną długu, jak i odsetki lub zwiększenia kwoty długu.

73 Skarżąca zdecydowała się nie płacić od razu nałożonej grzywny, lecz ustanowić gwarancję bankową, która to możliwość została jej stworzona przez Komisję, pod warunkiem zapłaty odsetek w wysokości 3,56%.

74 To właśnie w świetle tych rozważań należy zbadać podnoszone szkody majątkowe i wskazywany związek przyczynowy między tymi szkodami a naruszeniem rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06.

W przedmiocie zapłaty odsetek od kwoty grzywny

75 W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że zgodnie z art. 299 akapit pierwszy w związku z art. 278 TFUE, o których mowa w pkt 71 powyżej, kwota grzywny nałożonej w decyzji Komisji C(2005) 4634 była należna Komisji mimo wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności tej decyzji. W konsekwencji odsetki od kwoty grzywny, których stopa wynosiła 3,56%, powinny zostać zakwalifikowane jako odsetki za opóźnienie.

76 W drugiej kolejności należy zauważyć, że w toku postępowania w sprawie T-54/06 skarżąca nie uiściła ani kwoty grzywny, ani odsetek za opóźnienie. Zatem w toku postępowania w tej sprawie skarżąca miała możliwość korzystania z kwoty, która odpowiadała kwocie grzywny powiększonej o odsetki za opóźnienie.

77 Tymczasem skarżąca nie przedstawia żadnego dowodu pozwalającego wykazać, że w okresie, który odpowiada naruszeniu rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06, kwota odsetek za opóźnienie, zapłaconych następnie na rzecz Komisji, była wyższa od korzyści, jaką mogła ona odnieść z możliwości korzystania z kwoty równej kwocie grzywny powiększonej o odsetki za opóźnienie. Innymi słowy, skarżąca nie wykazuje, że odsetki od kwoty grzywny, które były naliczane w okresie odpowiadającym naruszeniu rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia, były wyższe niż korzyść, jaką mogła ona odnieść z braku zapłaty grzywny powiększonej o odsetki wymagalne w dniu, w którym nastąpiło naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia, wraz z odsetkami, które stały się wymagalne w okresie kontynuowania naruszenia.

78 Oceny tej nie zmienia zaproponowana przez skarżącą metoda obliczeniowa, która miałaby polegać na odjęciu od rzekomej kwoty szkody kosztów finansowania przez bank, które skarżąca miałaby ponieść, gdyby była zobowiązana do zapłaty grzywny w dniu 26 sierpnia 2010 r.

79 Skarżąca bowiem w żadnym miejscu w skardze nie podnosi ani a fortiori nie wykazuje, że była ona zobowiązana do skorzystania z finansowania przez podmiot trzeci w celu zapłaty grzywny nałożonej w decyzji C(2005) 4634.

80 W związku z powyższym nie wykazano, że w okresie, który odpowiada naruszeniu rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06, skarżąca poniosła rzeczywistą i pewną stratę w wyniku zapłaty odsetek za opóźnienie od nieuiszczonej kwoty grzywny. Żądanie naprawienia podnoszonej poniesionej w związku z tym szkody należy oddalić bez potrzeby badania istnienia podnoszonego związku przyczynowego.

W przedmiocie pokrycia kosztów gwarancji bankowej

81 W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o szkodę, z akt sprawy wynika, że skarżąca ustanowiła gwarancję bankową i że zapłaciła w formie prowizji kwartalnych koszty gwarancji bankowej w toku postępowania w sprawie T-54/06.

82 Wynika stąd, że skarżąca wykazuje, iż poniosła rzeczywistą i pewną szkodę w wyniku zapłaty kosztów gwarancji bankowej w okresie, który odpowiada przekroczeniu rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06.

83 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o związek przyczynowy, należy podnieść z jednej strony, że gdyby postępowanie w sprawie T-54/06 nie przekroczyło rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia, skarżąca nie musiałaby uiścić kosztów gwarancji bankowej w okresie, który odpowiada temu przekroczeniu.

84 Tak więc istnieje związek przyczynowy pomiędzy naruszeniem rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 i wystąpieniem szkody, którą poniosła skarżąca w wyniku zapłaty przez nią kosztów gwarancji bankowej w okresie odpowiadającym przekroczeniu rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia.

85 Z drugiej strony należy podkreślić, że z pewnością zarzucane zachowanie musi stanowić decydującą przyczynę powstania szkody (postanowienie z dnia 31 marca 2011 r., Mauerhofer/Komisja, C-433/10 P, niepublikowane, EU:C:2011:204, pkt 127; wyrok z dnia 10 maja 2006 r., Galileo International Technology i in./Komisja, T-279/03, EU:T:2006:121, pkt 130; zob. także podobnie wyrok

z dnia 18 marca 2010 r., Trubowest Handel i Makarov/Rada i Komisja, C-419/08 P, EU:C:2010:147, pkt 61). Innymi słowy, nawet w przypadku ewentualnego przyczynienia się instytucji do powstania szkody, w odniesieniu do której dochodzi się odszkodowania, rzeczone przyczynienie się może być zbyt oddalone ze względu na odpowiedzialność ciążącą na innych osobach, w odpowiednim przypadku na skarżącej (wyrok z dnia 18 marca 2010 r., Trubowest Handel i Makarov/Rada i Komisja, C-419/08 P, EU:C:2010:147, pkt 59; postanowienie z dnia 31 marca 2011 r., Mauerhofer/Komisja, C-433/10 P, niepublikowane, EU:C:2011:204, pkt 132).

86 Ponadto orzeczono już, że podnoszona szkoda w postaci kosztów gwarancji bankowej poniesionych przez spółkę ukaraną na mocy decyzji Komisji, której nieważność została następnie stwierdzona przez Sąd, nie wynika bezpośrednio z niezgodności z prawem zaskarżonej decyzji ze względu na to, że szkoda wynikła z decyzji tej spółki o ustanowieniu gwarancji bankowej po to, aby nie wykonywać obowiązku zapłaty grzywny w terminie przewidzianym w spornej decyzji [zob. podobnie wyrok z dnia 21 kwietnia 2005 r., Holcim (Deutschland)/Komisja, T-28/03, EU:T:2005:139, pkt 123; postanowienie z dnia 12 grudnia 2007 r., Atlantic Container Line i in./Komisja, T-113/04, niepublikowane, EU:T:2007:377, pkt 38].

87 Jednakże w rozpatrywanym przypadku należy zauważyć, po pierwsze, że w chwili, gdy skarżąca wniosła skarg1)ę w sprawie T-54/06, w dniu 22 lutego 2006 r., oraz w momencie, gdy ustanowiła gwarancję bankową, naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia było niemożliwe do przewidzenia. Ponadto skarżąca mogła zasadnie oczekiwać, że jej skarga zostanie rozpatrzona w rozsądnym terminie.

88 Po drugie, przekroczenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 miało miejsce po podjęciu przez skarżącą pierwotnej decyzji o ustanowieniu gwarancji bankowej.

89 A zatem okoliczności niniejszej sprawy różnią się w sposób istotny od tych, które zostały ustalone w wyroku z dnia 21 kwietnia 2005 r., Holcim (Deutschland)/Komisja (T-28/03, EU:T:2005:139), oraz w postanowieniu z dnia 12 grudnia 2007 r., Atlantic Container Line i in./Komisja (T-113/04, niepublikowanym, EU:T:2007:377), przywołanych w pkt 86 powyżej. Związek między przekroczeniem rozsądnego terminu w sprawie T-54/06 a poniesieniem kosztów gwarancji bankowej w okresie, który odpowiada temu przekroczeniu, nie może zatem, wbrew temu, co podnosi Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zostać przerwany przez pierwotną decyzję skarżącej o niedokonywaniu natychmiastowej zapłaty grzywny nałożonej przez decyzję C(2005) 4634 oraz o ustanowieniu gwarancji bankowej.

90 Wynika stąd, że istnieje wystarczająco bezpośredni związek przyczynowy pomiędzy naruszeniem rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 a stratą poniesioną przez skarżącą w wyniku zapłaty kosztów gwarancji bankowej w okresie, który odpowiada przekroczeniu tego terminu.

91 W trzeciej kolejności skarżąca twierdzi, że poniosła szkodę majątkową, polegającą jej zdaniem na dodatkowych kosztach finansowych, które musiała ponieść w okresie między 26 sierpnia 2010 r. a 26 listopada 2013 r., czyli dniem, w którym Trybunał wydał wyrok Kendrion/Komisja (C-50/12 P, EU:C:2013:771) (zob. pkt 67 powyżej).

92 W tym względzie należy w pierwszej kolejności stwierdzić, że skarżąca powołuje się w skardze na naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia wyłącznie w sprawie T-54/06. Nie powołuje się ona więc na naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia z uwagi na łączny okres trwania postępowania w sprawie T-54/06 ze sprawą, w której wydano wyrok z dnia 26 listopada 2013 r., Kendrion/Komisja (C-50/12 P, EU:C:2013:771).

93 Tak więc w niniejszym przypadku stwierdzono jedynie, że postępowanie w sprawie T-54/06 naruszyło rozsądny termin na wydanie orzeczenia (zob. pkt 63 powyżej).

94 Ponadto naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 zakończyło się po ogłoszeniu wyroku z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowanego EU:T:2011:667).

95 A zatem pocz1)ąwszy od dnia 16 listopada 2011 r. skarżąca była w stanie ocenić istnienie naruszenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 oraz szkodę, jaką poniosła, polegającą na zapłacie kosztów gwarancji bankowej w okresie odpowiadającym przekroczeniu tego terminu.

96 Ponadto w odwołaniu, które zostało wniesione przez skarżącą w dniu 26 stycznia 2012 r. od wyroku z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowanego, EU:T:2011:667), skarżąca podniosła, że nadmierna długość postępowania w sprawie T-54/06 wiąże się dla niej z poważnymi konsekwencjami finansowymi, i na tej podstawie zażądała obniżenia grzywny, która została na nią nałożona.

97 Wreszcie, zaskarżona decyzja C(2005) 4634, na podstawie której na skarżącą została nałożona grzywna, stała się prawomocna dopiero w dniu 26 listopada 2013 r. i w tym dniu stworzona przez Komisję możliwość ustanowienia gwarancji bankowej dobiegła końca ze względu na decyzję skarżącej o wniesieniu do odwołania od wyroku z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowany, EU:T:2011:667).

98 Wynika stąd, że zapłata kosztów gwarancji bankowej po ogłoszeniu wyroku z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowanego, EU:T:2011:667), która położyła kres naruszeniu rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06, nie znajduje się w wystarczająco bezpośrednim związku przyczynowym z tym naruszeniem, ponieważ uiszczenie takich kosztów wynika z indywidualnej i samodzielnej decyzji skarżącej, podjętej po wystąpieniu owego naruszenia, o tym, aby nie płacić grzywny, nie wystąpić o zawieszenie wykonania decyzji C(2005) 4634 i by wnieść odwołanie od powyższego wyroku.

99 Z całości powyższych rozważań wynika, że istnieje wystarczająco bezpośredni związek przyczynowy między z jednej strony naruszeniem rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 a z drugiej strony szkodą, jaką skarżąca poniosła przed ogłoszeniem wyroku z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowanego, EU:T:2011:667), polegającą na zapłacie kosztów gwarancji bankowej w okresie odpowiadającym przekroczeniu rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia.

W przedmiocie oszacowania wymiaru poniesionej szkody majątkowej

100 W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że czas trwania postępowania w sprawie T-54/06 przekroczył o 20 miesięcy rozsądny termin na wydanie orzeczenia w tej sprawie (zob. pkt 63 powyżej).

101 W drugiej kolejności z jednej strony skarżąca precyzuje w skardze, że szkoda majątkowa, którą poniosła, polega na „dodatkowych obciążeniach finansowych, które musiała ponieść we wskazanym okresie, czyli w okresie od 26 sierpnia 2010 r. do 26 listopada 2013 r.” (zob. pkt 67 powyżej). Ponadto na poparcie swego żądania odszkodowawczego przedstawia informacje na temat kosztów gwarancji bankowej poniesionych we wspomnianym okresie.

102 A zatem w świetle uzasadnienia skargi żądanie odszkodowawcze podniesione przez skarżącą w ramach pierwszego żądania odpowiada kosztom poniesionym począwszy od dnia 26 sierpnia 2010 r.

103 Tymczasem z przepisów regulujących procedurę przed sądami Unii, w szczególności z art. 21 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz z art. 44 § 1 regulaminu postępowania z dnia 2 maja 1991 r., wynika, że co do zasady strony określają spór i ustalają jego zakres oraz że sąd Unii

nie może orzekać ultra petita (wyroki: z dnia 10 grudnia 2013 r., Komisja/Irlandia i in., C-272/12 P, EU:C:2013:812, pkt 27; z dnia 3 lipca 2014 r., Electrabel/Komisja, C-84/13 P, niepublikowany, EU:C:2014:2040, pkt 49).

104 Tak więc Sąd nie może wykroczyć poza żądanie skarżącej i z urzędu zdecydować o naprawieniu szkody poniesionej przed dniem 26 sierpnia 2010 r., czyli szkody poniesionej w okresie chronologicznie różnym od tego, w trakcie którego, jak twierdzi skarżąca, poniosła ona szkodę.

105 Z drugiej strony koszty gwarancji bankowej zapłacone przez skarżącą po dniu 16 listopada 2011 r. nie wykazują wystarczająco bezpośredniego związku przyczynowego z naruszeniem rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 (zob. pkt 98 powyżej).

106 Tak więc w rozpatrywanym przypadku szkoda, które może zostać naprawiona, odpowiada kosztom gwarancji bankowej zapłaconym przez skarżącą od dnia 26 sierpnia 2010 r. do dnia 16 listopada 2011 r.

107 W trzeciej kolejności z dokumentów przedstawionych przez skarżącą wynika, że koszty gwarancji bankowej były płacone kwartalnie. Z dokumentów tych wynika również, że w okresie pomiędzy 26 sierpnia 2010 r. a 31 grudnia 2011 r. skarżąca poniosła następujące koszty gwarancji bankowej:

Okres	Koszty (EUR)
26.08.2010–31.12.2010	175 709,87
31.12.2010–14.03.2011	81 382,15
14.03.2011–31.03.2011	18 983,87
31.03.2011–30.06.2011	102 533,99
30.06.2011–30.09.2011	104 603,82
30.09.2011–31.12.2011	105 555,48
Ogółem	588 769,18

108 Wynika stąd, że koszty gwarancji bankowej zapłacone przez skarżącą w okresie od 26 sierpnia 2010 r. do 16 listopada 2011 r. wyniosły 588 769,18 EUR.

109 Mając na względzie powyższe rozważania, należy przyznać skarżącej odszkodowanie w wysokości 588 769,18 EUR tytułem naprawienia szkody majątkowej, którą spowodowało naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 i które polega na zapłacie dodatkowych kosztów gwarancji bankowej.

W przedmiocie podnoszonych szkód niemajątkowych i wskazywanego związku przyczynowego

110 Skarżąca podnosi w pierwszej kolejności, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka istnieje solidne, choć podlegające obaleniu domniemanie, w świetle którego nadmierny okres trwania postępowania wywołuje szkodę niemajątkową. Ponadto skarżąca jest, jak twierdzi, „przedsiębiorstwem notowanym na giełdzie, którego działalność jest w sposób uważny obserwowana nie tylko przez własnych pracowników, ale również przez prasę, inwestorów i klientów". A zatem reputacja skarżącej została niepotrzebnie naruszona. Wreszcie, dodatkowe lata niepewności miały negatywny wpływ na zarządzanie, inwestycje, atrakcyjność i strategię przedsiębiorstwa. Ponadto przedłużająca się niepewność skutkowała również powstaniem szkody na osobie w postaci krzywdy po stronie pracowników skarżącej, jak również osób nią zarządzających.

111 W drugiej kolejności skarżąca podkreśla, że precyzyjne oszacowanie wymiaru podnoszonej szkody niemajątkowej jest trudne ze względu na charakter tej szkody. Europejski Trybunał Praw Człowieka podkreśla jednak znaczenie spraw podobnych dla oszacowania wymiaru szkód. A zatem najlepszym punktem odniesienia dla oszacowania wymiaru szkody niemajątkowej poniesionej w danej sprawie są sprawy, w których Sąd lub Trybunał stwierdziły naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia i ograniczyły tytułem „słusznej rekompensaty" wysokość grzywny nałożonej na mocy decyzji Komisji dotyczącej naruszenia unijnych reguł konkurencji.

112 W tych okolicznościach skarżąca wnosi, tytułem żądania głównego, o odszkodowanie w wysokości 11 050 000 EUR za okres od 26 sierpnia 2010 r. do 26 listopada 2013 r., co odpowiada zastosowaniu stopy odsetek w wysokości 10% za każdy rok opóźnienia od kwoty grzywny, która została na nią nałożona na podstawie decyzji C(2005) 4634. Tytułem uzupełniającym skarżąca wnosi o odszkodowanie w wysokości 1 700 000 EUR, co odpowiada 5% wysokości grzywny, która została na nią nałożona na podstawie decyzji C(2005) 4634. Tytułem żądania ewentualnego skarżąca wnosi o odszkodowanie w wysokości określonej przez strony zgodnie z zasadami określonymi przez Sąd, bądź, tytułem dalszego żądania ewentualnego, o zasądzenie na jej rzecz stosownego odszkodowania ustalonego przez sam Sąd.

113 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ripostuje w pierwszej kolejności, że skarżąca nie wykazuje istnienia szkody niemajątkowej. Przypomina, że to na skarżącej ciąży obowiązek udowodnienia podnoszonej szkody. Tymczasem podnoszona szkoda wydaje się opisana w sposób niezmiernie niejasny, opiera się na mylnym rozróżnieniu między szkodą niemajątkową a szkodą majątkową i nie została potwierdzona w świetle jakiegokolwiek dowodu. Ponadto skarżąca domaga się odszkodowania wykraczającego poza samo naprawienie szkody.

114 W drugiej kolejności, i tytułem ewentualnym, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podnosi, że skarżąca nie przedstawia dowodu na istnienie związku przyczynowego pomiędzy podnoszoną szkodą niemajątkową a rzekomym naruszeniem rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia. Podnoszona rzekoma szkoda niemajątkowa miałaby bowiem wynikać wyłącznie z popełnionego przez skarżącą naruszenia reguł konkurencji. Rzekomy nierozsądny termin na wydanie orzeczenia zdaniem Trybunału nie pogorszył skutków niemajątkowych dokonanego przez Komisję stwierdzenia naruszenia, ponieważ Sąd potwierdził to stwierdzenie naruszenia i wysokość nałożonej grzywny.

115 W trzeciej kolejności, i dalszym tytułem ewentualnym, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podnosi, że podlegająca naprawieniu szkoda niemajątkowa powinna zostać oszacowana maksymalnie na 5000 EUR.

116 Po pierwsze, należy oszacować wymiar szkód niemajątkowych podniesionych jako poniesione przez osoby zarządzające skarżącą i przez jej pracowników, a po drugie, wymiar szkód niemajątkowych podniesionych jako poniesione przez samą skarżącą.

W przedmiocie szkód niemajątkowych podnoszonych jako poniesione przez osoby zarządzające skarżącą i przez jej pracowników

117 Należy podnieść, że żądania skargi odnoszą się wyłącznie do interesów własnych skarżącej, a nie do osobistych interesów osób nią zarządzających czy jej pracowników. Zresztą skarżąca nie powołuje się na cesję praw ani na wyraźne upoważnienie, które pozwalałoby jej na wystąpienie z roszczeniem odszkodowawczym z tytułu szkody poniesionej przez osoby nią zarządzające lub przez jej pracowników.

118 A zatem żądanie naprawienia szkód niemajątkowych podnoszonych jako poniesione przez osoby zarządzające skarżącą i przez jej pracowników należy odrzucić jako niedopuszczalne na tej podstawie, że z akt sprawy nie wynika, aby skarżąca została upoważniona przez wspomniane osoby zarządzające

i pracowników do wniesienia skargi o odszkodowanie w ich imieniu (zob. podobnie postanowienie z dnia 12 maja 2010 r., CPEM/Komisja, C-350/09 P, niepublikowane, EU:C:2010:267, pkt 61; wyrok z dnia 30 czerwca 2009 r., CPEM/Komisja, T-444/07, EU:T:2009:227, pkt 39, 40).

119 W każdym wypadku istnienie szkody poniesionej przez osoby zarządzające skarżącą lub przez jej pracowników nie zostało wykazane. Z jednej strony skarżąca opiera się bowiem na samych tylko twierdzeniach, lecz nie przedstawia żadnego konkretnego dowodu, za pomocą którego można by było wykazać istnienie niepewności i niedogodności odczuwanych przez osoby zarządzające skarżącą lub przez jej pracowników ze względu na naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06. Z drugiej strony skarżąca nie wykazuje, że osoby nią zarządzające i jej pracownicy ponieśli szkodę na osobie, bezpośrednią i odrębną od szkody, której doznała indywidualnie skarżąca.

120 W konsekwencji żądanie naprawienia szkody niemajątkowej podnoszonej jako poniesiona przez osoby zarządzające skarżącą i przez jej pracowników należy odrzucić jako niedopuszczalne, a w każdym wypadku oddalić jako bezzasadne.

W przedmiocie szkód niemajątkowych podnoszonych jako poniesione przez skarżącą

121 Z orzecznictwa wynika, że w zakresie, w jakim skarżący nie przedstawia żadnego dowodu pozwalającego wykazać istnienie i ustalić rozmiar krzywdy lub szkody niemajątkowej, powinien on co najmniej wykazać, że zarzucane instytucji zachowanie mogło, ze względu na swoją wagę, wyrządzić mu taką szkodę (zob. podobnie wyroki: z dnia 16 lipca 2009 r., SELEX Sistemi Integrati/Komisja, C-481/07 P, niepublikowany, EU:C:2009:461, pkt 38; z dnia 28 stycznia 1999 r., BAI/Komisja, T-230/95, EU:T:1999:11, pkt 39; z dnia 16 października 2014 r., Evropaïki Dynamiki/Komisja, T-297/12, niepublikowany, EU:T:2014:888, pkt 31, 46, 63).

122 W tym względzie w pierwszej kolejności należy przypomnieć, że skarżąca przywołuje uszczerbek na reputacji w szczególności wobec inwestorów i swoich klientów.

123 Jednakże argumentacja skarżącej nie zostaje poparta dowodami, które wykazywałyby, że naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia mogło, ze względu na swoją wagę, mieć wpływ na reputację skarżącej, niezależnie od wpływu wywieranego przez decyzję C(2005) 4634.

124 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że skarżąca nie udowadnia, iż naruszenie rozsądnego terminu na wydanie wyroku w sprawie T-54/06 jest tego rodzaju, że może powodować uszczerbek na jej reputacji.

125 W każdym razie w niniejszym przypadku ustalenie naruszenia zasady rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia dokonane w pkt 63 powyżej byłoby, zważywszy na przedmiot i wagę tego naruszenia, wystarczające dla naprawienia podnoszonego przez skarżącą uszczerbku na reputacji.

126 W drugiej kolejności okoliczność, że skarżąca pozostawała w stanie niepewności, w szczególności co do uwzględnienia jej skargi o stwierdzenie nieważności decyzji C(2005) 4634, jest nierozerwalnie związana z każdym postępowaniem sądowym. Ponadto skarżąca musiała być z pewnością świadoma tego, że sprawa T-54/06 charakteryzowała się pewnym stopniem złożoności i że złożoność ta była związana z jednej strony z liczbą równoległych skarg wniesionych kolejno do Sądu w różnych językach postępowania przeciwko decyzji C(2005) 4634, a z drugiej strony z koniecznością dokonania przez Sąd dogłębnej analizy obszernych akt, w szczególności zaś koniecznością ustalenia okoliczności faktycznych i zbadania sporu co do istoty.

127 Jednakże czas postępowania w sprawie T-54/06, czyli pięć lat i dziewięć miesięcy, przekroczył przewidywany czas trwania, którego skarżąca mogła się spodziewać, zwłaszcza w momencie wniesienia swojej skargi. Ponadto postępowanie w sprawie T-54/06 wskazuje na upływ okresu trzech lat

i dziesięciu miesięcy pomiędzy zakończeniem pisemnego etapu postępowania i otwarciem ustnego etapu postępowania. Terminy te nie są w żaden sposób uzasadnione przyjęciem środków organizacji postępowania, środków dowodowych czy też wystąpieniem kwestii incydentalnych. Wreszcie, skarżąca w żaden sposób nie przyczyniła się swoim zachowaniem do naruszenia terminu na wydanie orzeczenia. Przeciwnie, skarżąca dwukrotnie wyraziła swoje oczekiwanie i złożyła wniosek do Sądu o pilne rozpatrzenie sprawy T-54/06.

128 W tych okolicznościach naruszenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 mogło wprawić skarżącą w stan niepewności, która wykraczała poza zwykłą niepewność zwykle wywołaną przez postępowanie sądowe. Ów przedłużający się stan niepewności na pewno wywierał wpływ na planowanie podejmowanych decyzji oraz na zarządzanie tą spółką i w związku z tym powodował powstanie szkody niemajątkowej.

129 W trzeciej kolejności – w okolicznościach niniejszej sprawy szkoda niemajątkowa poniesiona przez skarżącą w wyniku przedłużającego się stanu niepewności, w którym pozostawała skarżąca, nie jest w całości naprawiona poprzez stwierdzenie naruszenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia.

130 W tym względzie należy, po pierwsze, podnieść, że odszkodowanie, którego żąda skarżąca, wskazane w pkt 112 powyżej, ma na celu naprawienie szeregu szkód niemajątkowych, a w szczególności uszczerbku na reputacji, który nie został wykazany, a który jest w każdym przypadku wystarczająco „naprawiony” poprzez stwierdzenie naruszenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia (zob. pkt 122–125 powyżej).

131 Po drugie, Trybunał orzekł, że z uwagi na konieczność zapewnienia poszanowania przewidzianych w prawie Unii reguł konkurencji sąd Unii nie może pozwolić stronie skarżącej – na tej tylko podstawie, że naruszono rozsądny termin na wydanie orzeczenia – na zakwestionowanie zasadności lub kwoty grzywny, jeżeli wszystkie jej zarzuty odnoszące się do ustaleń w przedmiocie kwoty grzywny i ukaranego za jej pomocą zachowania zostały oddalone (wyrok z dnia 26 listopada 2013 r., Kendrion/Komisja, C-50/12 P, EU:C:2013:771, pkt 87; zob. także podobnie wyroki: z dnia 16 lipca 2009 r., Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisja, C-385/07 P, EU:C:2009:456, pkt 194; z dnia 8 maja 2014 r., Bolloré/Komisja, C-414/12 P, niepublikowany, EU:C:2014:301, pkt 105).

132 Z powyższego wynika, że niedochowanie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w ramach rozpoznawania skargi sądowej na decyzj1)ę Komisji nakładającą grzywnę na przedsiębiorstwo w związku z naruszeniem przewidzianych w prawie Unii reguł konkurencji nie może prowadzić do całkowitego albo częściowego uchylenia grzywny nałożonej w tej decyzji (wyroki: z dnia 26 listopada 2013 r., Groupe Gascogne/Komisja, C-58/12 P, EU:C:2013:770, pkt 78; z dnia 26 listopada 2013 r., Kendrion/Komisja, C-50/12 P, EU:C:2013:771, pkt 88; zob. także podobnie wyrok z dnia 8 maja 2014 r., Bolloré/Komisja, C-414/12 P, niepublikowany, EU:C:2014:301, pkt 107).

133 Tymczasem metoda obliczenia wysokości odszkodowania tytułem naprawienia szkody niemajątkowej poniesionej wskutek naruszenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia, która – zgodnie z żądaniem skarżącej – miałaby obejmować pewne odsetki od kwoty grzywny nałożonej przez Komisję, prowadziłaby do zakwestionowania wspomnianej grzywny, mimo że nie zostało wykazane, iż przekroczenie rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 wywarło wpływ na kwotę owej grzywny.

134 Wnioski skarżącej mające na celu uzyskanie naprawienia podnoszonej szkody niemajątkowej poprzez obniżenie wysokości grzywny nałożonej w decyzji C(2005) 4634 Komisji należy zatem oddalić.

135 Po trzecie, mając na uwadze rozważania zawarte w pkt 126–134 powyżej – a w szczególności wagę niedochowania rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia, zachowanie skarżącej i oczekiwanie, które wykazywała ona w czasie postępowania, konieczność zapewnienia poszanowania unijnych reguł

konkurencji i zakres skuteczności niniejszej skargi – należy postanowić ex aequo et bono, że przyznane skarżącej odszkodowanie w wysokości 6000 EUR stanowi odpowiednie odszkodowanie za szkodę poniesioną przez skarżącą z powodu przedłużającego się stanu niepewności, w którym znalazła się ona w toku postępowania przed Sądem w sprawie T-54/06.

W przedmiocie odsetek

136 W trzecim żądaniu skarżąca domaga się od Sądu doliczenia do kwoty odszkodowania, które miałaby otrzymać, odsetek za zwłokę od dnia 26 listopada 2013 r.

137 Z orzecznictwa wynika, że obowiązek zapłaty odsetek za zwłokę powstaje co do zasady wraz z wydaniem wyroku stwierdzającego obowiązek naprawienia szkody (zob. podobnie wyrok z dnia 26 czerwca 1990 r., Sofrimport/Komisja, C-152/88, EU:C:1990:259, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

138 Przy ustalaniu stopy odsetek za zwłokę należy wziąć pod uwagę art. 83 ust. 2 lit. b) i art. 111 ust. 4 lit. a) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. 2012, L 362, s. 1). Na podstawie tych przepisów stopa procentowa w odniesieniu do należności niespłaconych w terminie płatności jest stopą stosowaną przez EBC do jego podstawowych operacji refinansowania, publikowaną w serii C *Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich*, obowiązującą pierwszego dnia kalendarzowego miesiąca, w którym przypada termin płatności, powiększoną o 3,5 punktu procentowego.

139 W niniejszej sprawie odszkodowania, o których mowa w pkt 109 i 135 powyżej, należy powiększyć o odsetki za zwłokę naliczone począwszy od dnia ogłoszenia niniejszego wyroku aż do dnia całkowitej zapłaty.

140 Stopą odsetek za zwłokę jest zatem stopa ustalona przez EBC dla jego podstawowych operacji refinansowania, powiększona o 3,5 punktu procentowego.

Wniosek w przedmiocie wysokości odszkodowań i w przedmiocie odsetek

141 Mając na względzie całość powyższych rozważań, niniejszą skargę należy uwzględnić tylko w zakresie, w jakim zmierza ona do uzyskania naprawienia szkód poniesionych przez skarżącą w wyniku naruszenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06.

142 Odszkodowanie należne skarżącej tytułem naprawienia szkody, jaką poniosła ona w związku z zapłaceniem dodatkowych kosztów gwarancji bankowych, wynosi 588 769,18 EUR.

143 Odszkodowanie należne skarżącej tytułem naprawienia poniesionej szkody niemajątkowej wynosi 6000 EUR.

144 Kwoty odszkodowań, o których mowa w pkt 142 i 143 powyżej, zostaną powiększone o odsetki za zwłokę zgodnie z warunkami określonymi w pkt 139 i 140 powyżej.

145 W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.

W przedmiocie kosztów

146 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Z kolei w postanowieniu z dnia 6 stycznia 2015 r., Kendrion/Unia Europejska (T-479/14, niepublikowanym, EU:T:2015:2), zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej został oddalony, a rozstrzygnięcie o kosztach miało nastąpić w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. Należy zatem obciążyć Unię, reprezentowaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, poza jej własnymi kosztami, kosztami poniesionymi przez skarżącą w związku z zarzutem niedopuszczalności, który doprowadził do wydania postanowienia z dnia 6 stycznia 2015 r., Kendrion/Unia Europejska (T-479/14, niepublikowanego, EU:T:2015:2).

147 Zgodnie z art. 134 § 3 regulaminu postępowania w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każda ze stron pokrywa swoje własne koszty. Jednakże jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, Sąd może orzec, że jedna ze stron pokrywa, oprócz własnych kosztów, część kosztów poniesionych przez stronę przeciwną.

148 W niniejszej sprawie żądania skarżącej zostały uwzględnione częściowo. Jednakże w znacznym stopniu przegrała ona sprawę w zakresie swojego żądania o odszkodowanie. W tej sytuacji i w świetle okoliczności niniejszej sprawy należy postanowić, że każda ze stron pokryje swoje własne koszty.

149 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania państwa członkowskie i instytucje, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty. Należy więc postanowić, iż Komisja pokryje własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (trzecia izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

1) Unia Europejska, reprezentowana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jest zobowiązana do zapłaty odszkodowania w wysokości 588 769,18 EUR na rzecz spółki Kendrion NV z tytułu szkody majątkowej poniesionej przez ową spółkę w wyniku naruszenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie, w której wydano wyrok z dnia 16 listopada 2011 r., Kendrion/Komisja (T-54/06, niepublikowany, EU:T:2011:667).

2) Unia, reprezentowana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jest zobowiązana do zapłaty odszkodowania w wysokości 6000 EUR na rzecz spółki Kendrion tytułem szkody niemajątkowej, którą ta spółka poniosła z powodu naruszenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06.

3) Każde z odszkodowań, o których mowa w pkt 1 i 2 powyżej, zostanie powiększone o odsetki za zwłokę naliczone począwszy od dnia ogłoszenia niniejszego wyroku do dnia całkowitej spłaty, zgodnie ze stopą procentową stosowaną przez Europejski Bank Centralny (EBC) do podstawowych operacji refinansujących, powiększonych o 3,5 punktu procentowego.

4) W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.

5) Unia, reprezentowana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zostaje obciążona, poza własnymi kosztami, kosztami poniesionymi przez Kendrion w związku z zarzutem niedopuszczalności, który doprowadził do wydania postanowienia z dnia 6 stycznia 2015 r., Kendrion/Unia Europejska (T-479/14, niepublikowanego, EU:T:2015:2).

6) Kendrion i Unia, reprezentowana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, pokrywają własne koszty w sprawie wszczętej skargą, która doprowadziła do wydania niniejszego wyroku.

7) Komisja Europejska pokrywa własne koszty.

Papasavvas Labucka Bieliūnas

Kreuschitz Forrester

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 1 lutego 2017 r.

Podpisy

Spis treści

Okoliczności poprzedzające powstanie sporu 2

Postępowanie i żądania stron 2

Co do prawa 4

W przedmiocie dopuszczalności 4

Co do istoty 5

W przedmiocie podnoszonego naruszenia rozsądnego terminu na wydanie orzeczenia w sprawie T-54/06 6

W przedmiocie podnoszonych szkód i wskazywanego związku przyczynowego 9

W przedmiocie podnoszonych szkód majątkowych i wskazywanego związku przyczynowego 9

Uwagi wprowadzające 10

W przedmiocie zapłaty odsetek od kwoty grzywny 10

W przedmiocie pokrycia kosztów gwarancji bankowej 11

W przedmiocie oszacowania wymiaru poniesionej szkody majątkowej 13

W przedmiocie podnoszonych szkód niemajątkowych i wskazywanego związku przyczynowego 14

W przedmiocie szkód niemajątkowych podnoszonych jako poniesione przez osoby zarządzające skarżącą i przez jej pracowników 15

W przedmiocie szkód niemajątkowych podnoszonych jako poniesione przez skarżącą 16

W przedmiocie odsetek 18

Wniosek w przedmiocie wysokości odszkodowań i w przedmiocie odsetek 18

W przedmiocie kosztów 19